

ДОКЛАД

ЗА ШУМОВОТО НАТОВАРВАНЕ НА ГРАД СОФИЯ ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

Столична регионална здравна инспекция провежда ежегодно мониторинг на шума на територията на град София.

Във връзка с Указанията на Министерството на здравеопазването за работата на регионалните здравни инспекции през 2018 г. и с цел изпълнение на програмата за мониторинг на шума на територията на Столична община, с писмо, изх. № 04-14-911/23.08.2018 г., Столична РЗИ информира Главния държавен здравен инспектор и кмета на Столична община за налагаща се промяна в броя и разположението на пунктовете за мониторинг на шума, с оглед настъпили промени в интензитета и организацията на движение, следствие от изграждането на нови станции на Софийското метро, нови пътни съоръжения, ремонтни дейности на пътната мрежа.

С писмо, вх. № 04-14-911/19.09.2018 г., заместник-кметът на Столична община, г-жа Йоана Христова, изрази положително становище по предложените промени.

Успоредно с това се изработиха нова програма за мониторинг и актуализиран списък на пунктовете за мониторинг, които се предоставиха на Министерството на здравеопазването.

В периода октомври-ноември 2018 г., съгласно предложените промени и годишния план на инспекцията, измерванията се реализираха в **75 пункта**, при гъвкаво работно време на екипите от дирекция „Лабораторни изследвания“, в часовете от 07.00 до 19.00 ч.

Поради строителни дейности по изграждане на нови участъци от Софийското метро в посочените пунктове организацията на движението е променена:

- в **пункт № 10** ул. „Житница“, ул. „Кюстенджа“ и тази година движението продължава да е напълно спряно и не са проведени измервания;

- в **пункт № 27** пл. Славейков, поради ремонтни дейности движението е напълно спряно и не са проведени измервания;

- в **пункт № 22** бул. „Мадрид“, бул. „Евлоги и Христо Георгиеви“ част от лентите за движение продължават да са затворени и движението се осъществява двупосочно в две ленти.

Разпределението през 2018 г. по територии е следното:

I. Пунктове върху територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета – 36 пункта (48%):

1 Пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик – 18 пункта (24%);

2. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на релсов, железопътен и трамваен транспорт – 15 пункта (20%);

3. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на авиационен шум – 3 пункта (4%).

II. Пунктовете върху територии с промишлени източници на шум-производствено-складови територии и зони – 6 пункта (8%).

III. Пунктове върху територии, подлежащи на усилена шумозащита – 33 пункта (44%).

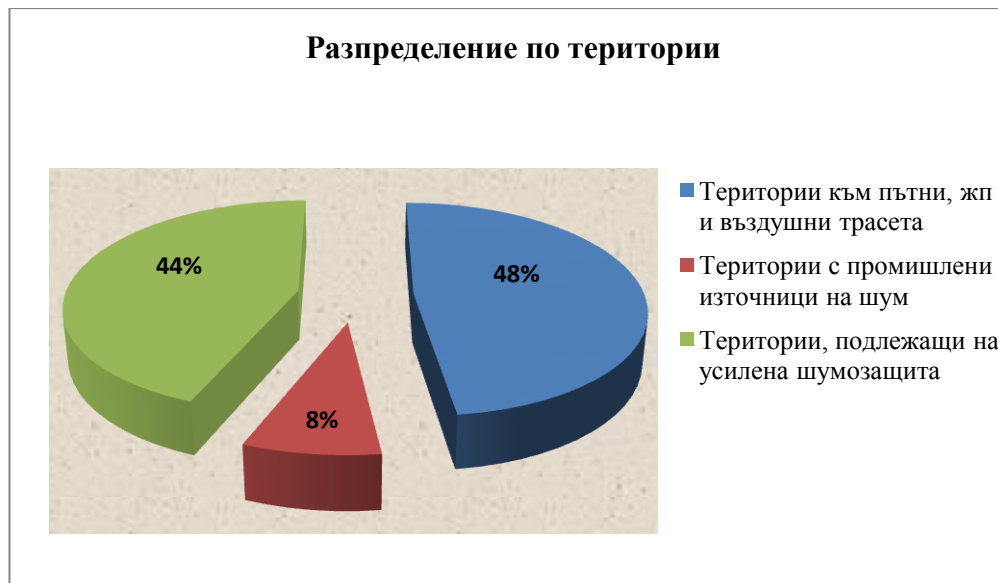
1 Жилищни зони и територии – 13 пункта (17%);

2. Зони за обществен и индивидуален отдих – 5 пункта (7%);

3. Зони за лечебни заведения и санаториуми – 8 пункта (11%).

4. Зони за научно-изследователска дейност – 4 пункта (5%).

5. Тихи зони, извън урбанизираните територии – 3 пункта (4%).

Това разпределение с оглед застрояването и наличната транспортна мрежа на град София до известна степен е условно. Лечебни заведения попадат в зони и територии,

подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик и релсов транспорт, централни градски части и жилищни зони. Сградите им са разположени в близост до уличното платно, прилежащите към тях територии са с малка площ и не могат да бъдат отделени от съседното застрояване. Аналогична е ситуацията и при средното училище за деца с нарушено зрение „Луи Брайл“, което е разположено в непосредствена близост до интензивен трафик и надземен участък на Софийското метро.

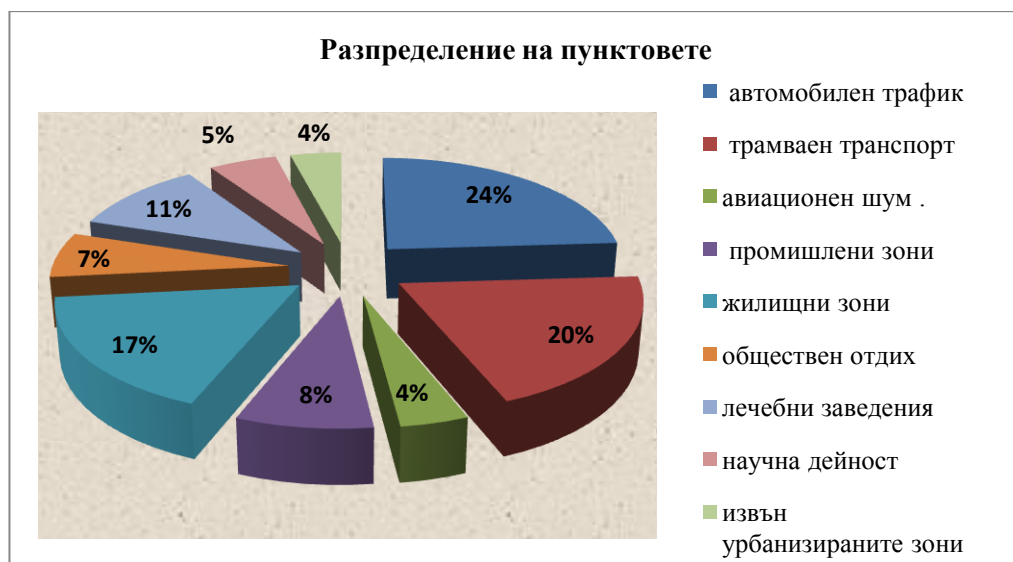
Част от промишлено-складовите зони граничат с жилищни територии, а в част от подложените на авиационен шум територии, има и други източници на шум.

За настоящата година четири от предходните 49 пункта са обединени в два, а именно:

- пунктовете по протежението на ул. „Георги Софийски“ пред арка на МУ и този на № 50 са обединени в един;
- пунктовете по протежението на бул. „Сливница“ при ул. „Цветница“ и ул. „Бургас“ също са обединени в един;

За първа година са включени нови 28 пункта, в различни функционални зони:

- подложени на въздействието на релсов транспорт – броят е увеличен с 6 пункта, от които 3 са в близост до надземен участък на метрото – пунктове с №№ 30, 31 и 32;
- подложени на авиационен шум – №№ 34, 35 и 36;
- териториите с промишлени източници на шум – броят е увеличен с 5 пункта;
- жилищни зони и територии - броят е увеличен с 2 пункта – №№ 54 и 55;
- зони за обществен и индивидуален отдих – №№ 56, 57, 58, 59 и 60;
- зони за научно-изследователска дейност – №№ 69, 70, 71 и 72;
- тихи зони, извън урбанизираните територии– №№ 73, 74 и 75.

Анализ на резултатите от измерванията

Не се регистрира еквивалентно ниво на шума в диапазона **78 – 82 dB(A)**.

Еквивалентно ниво на шума в диапазона 73 – 77 dB(A) се измери в два пункта (**2,7%**): № 9 ул. „Св. Наум“, ул. „Вишнева“ – 74,0 dB(A) и № 39 ТЕЦ „София“ – 73,0 dB(A). В пункт № 9 минималните и максималните стойности попадат в същия диапазон, а в пункт № 39 минималното ниво е в диапазона 68-72 dB(A).

Еквивалентно ниво на шума в диапазона 68 – 72 dB(A) се регистрира в **21** пункта или **28,8%**. Минималните измерени стойности са от 65,2 dB(A) до 71,2 dB(A), а максималните – от 68,0 до 73,4 dB(A).

Еквивалентно ниво на шума в диапазона 63 – 67 dB(A) се регистрира в **17** пункта или **23,3%**. Измерените минимални стойности са от 61,0 до 66,4 dB(A), а максималните – от 63,7 до 68,6 dB(A).

Еквивалентно ниво на шума в диапазона 58 – 62 dB(A) се измери в **6** пункта или **8,2%**. Измерените минимални стойности са от 55,0 до 59,8 dB(A), а максималните – от 60,8 до 65,3 dB(A).

Еквивалентно ниво на шума в диапазона под 58 dB(A) се измери в **27** пункта (**37,0%**). Измерените минимални стойности са от 38,0 до 55,4 dB(A), а максималните – 41,7 до 58,7 dB(A).

В повечето от пунктовете е отчетено наличие на мотоциклети, като относителният им дял варира от 0,1 до 2,0%. Аналогична е ситуацията и при товарните автомобили. В зависимост от функционалната зона, относителният им дял се движи в много широки граници – от под 10% до над 40%.

В 51 от пунктовете (70%), в различните функционални зони, нивото на шума превишава граничните стойности.

През настоящата година в **35 пункта (48%)** – минималните, максималните и еквивалентни стойности попадат в един и същ диапазон, което показва, че нивото на шума на тези територии се запазва постоянно. В 16 пункта минималните стойности са в по-ниския диапазон, а в шест максималните – в по-високия.

В 25 пункта еквивалентните стойности са отчитани по изчислителния метод. Разликите в стойностите в сравнение с 2017 г. при 21 от тях са в рамките $\pm 3\text{dB(A)}$, а в останалите четири са по-ниски с от 4 до 6dB(A) .

През годината в Столична РЗИ постъпиха редица сигнали за шум от различни източници. Служителите на инспекцията, съгласно утвърдени процедури за работа със сигнали на граждани и компетенциите по Закона за защита от шума в околната среда, извършиха проверки, измервания и предприеха административни мерки, където е необходимо за привеждане нивото на шума в гранични стойности. Информацията за мониторинга и контрола на шум/вибрации ежеседмично се публикува на сайта на инспекцията: www.srzi.bg.

Съгласно писмо на заместник-министъра на здравеопазването, г-жа Светлана Йорданова, от месец юли т.г. се извършва системен контрол върху шума от заведения за хранене и развлечения, като ежеседмично информацията се предоставя на Министерството на здравеопазването.

Съгласно Указания на Министерство на здравеопазването за работата на регионалните здравни инспекции, с писмо беше поискана информация от Столична община за изпълнените към настоящия момент мерки от актуализирания План за действие за управление, предотвратяване и намаляване нивото на шума в околната среда на агломерация София от 2015 г.

С писмо заместник-кметът на Столична община, г-жа Йоана Христова, уведоми Столична РЗИ, че Столичният общински съвет с Решение № 232 от 26.04.2018 г. е одобрил „Актуализирана Стратегическа карта за шум в околната среда на агломерация София“. Предстои актуализация на „Плана за действие за управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда на агломерация София“ към Програмата. В този план ще се направи подробен преглед и анализ на заложените мерки и оценка на тяхното изпълнение с цел оптимизиране действията за намаляване на шума над гранични стойности.

В отговор на искане от г-жа Христова, Столична РЗИ определи свой представител за участие в Експертния съвет за актуализиране на плана за действие.

Изводи:

- през настоящата година броят на пунктовете е увеличен с повече от 1/3;
- не са регистрирани нива на шума в диапазона 78-82 dB(A) и тази тенденция е устойчива;
- в повече от 2/3 от пунктовете нивото на шума превишава граничните стойности в различна степен;
- за втора поредна година в пункт, № 9 еквивалентното ниво на шума се запазва в диапазона 73 – 77 dB(A), което е най-високо в сравнение с останалите пунктове и е неблагоприятно;
- най-голям е абсолютният брой на пунктовете в диапазона под 58 dB(A), следват тези в диапазона 68 – 72 dB(A) и в диапазона 63–67 dB(A);
- при пунктовете, върху териториите с промишлени източници на шум, с изключение на един, нивото на шума е под граничните стойности;
- в пунктовете разположени в зони за обществен и индивидуален отдих, за лечебни заведения, за научно-изследователска дейност и тихи зони, извън урбанизираните територии, с изключение на един пункт, нивото на шума, е над гранични стойности за съответната територия, независимо от факта, че всички те попадат в диапазона под 58 dB(A);
- нивото на шума в 84% от пунктовете, върху територии с интензивен трафик и трамваен и релсов транспорт е над граничните стойности.

За подобряване на акустичната обстановка в град София се препоръчва:

- при необходимост от промени в организацията на движение, предварително да се направи анализ на различни варианти, съобразени с типа застрояване, пътната обстановка и капацитета на уличната мрежа, наличието или отсъствието на подходящи зелени площи с цел постигане на минимално шумово натоварване на съответния участък;
- при ново строителство и при промяна на устройствените планове още във фаза проектиране да се предвиждат мерки за ефективна шумозащита;
- след оценка на ситуацията, за подобряване на жизнената среда там, където е възможно да се монтират акустични панели за предотвратяване разпространението на шума, като с предимство са жилищни зони и обекти, подлежащи на усилен шумозащита;

- при организиране на масови мероприятия, стриктно да се съблюдават изискванията на Наредба №1 на СО за обществения ред за недопускане нарушавяне спокойствието на живущите в близост, както и нивото на шума от озвучаване на събитията да не превишава граничните стойности;

- специалистите на Столична РЗИ, включени като членове на експертните съвети по ЗУТ и на комисиите за изготвяне и актуализиране на програми за намаляване на нивото на шума на град София, да продължат активно да участват в работата им;

- поддържане на добра координация между инспекцията и Столична община при необходимост от извършване на измервания;

- служителите на Столична РЗИ, съгласно разпоредбите на Закона за защита от шума в околната среда и на процедурите за работа със сигнали на граждани, да продължат насочения контрол за ограничаване на шума в околната среда.

Заключение

Нивото на шума в голяма част от територията на град София се задържа трайно над гранични стойности. Относителният дял на пунктовете в диапазона под 58 dB(A) е най-голям, но в него са обхванати преди всичко жилищни територии и зони за обществен и индивидуален отдих. В пунктовете в близост до натоварени магистрали и релсов транспорт нивото на шума се запазва трайно над гранични стойности.

През настоящата година е оценен шума в досега познатите 49 пункта, както и определените нови пунктове в различни зони на града. Еквивалентното ниво на шума в 25 пункта се определи по изчислителния метод. Това доведе до промяна в броя и относителните дялове на попадащите в отделните диапазони пунктове и не позволява да се направи коректно сравнение с предходни години.

Необходим е по-дълъг период на наблюдение за очертаване на тенденция, както и за оценка за корекции на месторазположението при някои от новите пунктове.

Изготвили:

Д-Р Е. ГЕОРГИЕВА

Началник отдел „Интегрирана профилактика“

ВАНЯ ЙОРДАНОВА

Началник отдел „Фактори на жизнената среда“